

№ 223 (25952)

РÆСТДЗВИНАД

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы — газета издаётся с 14 марта 1923 года

2023 азы 2 декабр — цыппурсы маейы 2 бон, сабат

Аргъ 10 сомы

КАСУТ НОМЫРЫ:

2 ФОРУМ
Туризм

3 ЮБИЛЕЙ
Курдиат æмæ зæрдæхæлардзинад

4 МЫСÆН ИЗÆР
Къомайты Русланы фарн — цæринаг!

Æмбырд

Тарифты рæзтимæ баст фарстатæ

Артаджы-энергетикон комплекс рацарæзты æмæ аенакъуыхы куыстимæ баст æмбырд скотда РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг Сергей МЕНЯЙЛО.

Ныхасы архайдтой цæрæнуатон-коммуналон хæдзарады, артаг æмæ энергетикæйы министр Таматы Майрæн, Тарифты регионалон службæйы разамонæг, Сæргълæууæджы уынаффæгæнæг Тимур Глушко, фæрæстæдæттæг куыстуæтты разамонджытæ. Рæгъмæ рахастæуыд, фæлхасгонд фæрæстæн фиддонты уавæр æргомæй æвдисыны фарста.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг æмбырды архайдтой зæрдыл куыд æрлæууын кодта, афтæмæй йæм æрæдджы комкоммæ эфирмæ адæм лæвæрдтой коммуналон лæггæдтæн фиддонты фарста. Ома, тарифты бæрцыл бафтдзæн æви нæ.

Сергей Меньяло куыд фæбæрæг кодта, афтæмæй тынг ахсджиаг у æмбарынгæнæн куыст кæнын, фиддонфидджытæ хуыамæ зоной, 2024 азæй тарифтæ 14 проценты фылдæр кæй нæ фæуыдзысты, уый

бафтдзæн тарифты бæрцмæ.

Республикæйы сæрæнæй кувсын энергетикæ æмæ цæрæнуатон-коммуналон хæдзарады куыст-

Уый руаджы хъавынц цæрæнуатон-коммуналон комплексы регионалон исбон æрбауи кæнын. Уый уал бантыст доны хæдзарады. Йæ бындурыл æрба-

уæтты фидар экономикон рæзты программæйыл. Уæрæсейы æрмæстдæр æртæ регионы æххæст кæнынц программæ, уыдонимæ ис Цæгат Ирыстон дæр. Хъæппæрис рацæд РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг Сергей Меньялойæ.

уæтты фидар экономикон рæзты программæйыл. Уæрæсейы æрмæстдæр æртæ регионы æххæст кæнынц программæ, уыдонимæ ис Цæгат Ирыстон дæр. Хъæппæрис рацæд РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг Сергей Меньялойæ.

иу сты къабазы объекттæ. "Россети"-йы раз сæ хæстæ бафыстой. Уыцы хуыддаг дæр бантыст республикæйы Сæргълæууæг Сергей Меньялойы руаджы.

Нæ уацхæссæг

Финанстæ

Æхцайы фæрæзтæ

"Росбизнесконсалтинг" куыд фехъусын кодта, афтæмæй, Уæрæсейы Хицауады Сæрдар Михаил МИШУСТИН йæ къух кæм æрæвæрдта, уыцы уынаффæмæ гæстæ, бæстæйы разамынд ацы аз Цæгат Ирыстоны хъæуты райрæзтæн ради хæндзæн 1,4 миллиард сом, иннæ аз та — 587,8 милуан сомы бæрц фæрæзтæ.

Æхца барвитдзысты Цæгат Кавказы æппæт регионтæм. Зæгъæм, ацы аз Цæцæны хъæуты райрæзтæн ради кодтой 1,2 миллиард сом, иннæ аз та сын ратдзысты 812,3 милуан сом, Хъæрæсе-Черкесийæн — 1 миллиард æмæ 382,8 милуан сом, Кæсæг-Балхъарæн — 489,6 милуан æмæ 229,5 милуан сом, Мæхъхæлæн — 208,6 милуан æмæ 73,8 милуан сом, Дагестанæн та — 51,4 милуан æмæ 135,6 милуан сом.

Стъаралолы крайы хъæуты райрæзтæн æхца ради хæндзæнысты æрмæст ацы азæн. Æхцайы фæрæзты бæрц уыдзæн 43,7 милуан сом.

Амæй размæ куыд фехъусын кодтой, афтæмæй æхцайы фæрæзтæ ногæй байуарыны размæ ацы аз Цæгат Кавказы федералон зылды регионты хъæуты райрæзтæн хуыамæ ради кодтаиккой 4,2 миллиард сом.

Нæ уацхæссæг

Цъæхвæлыст

Садзынц талатæ

Дзæуджыхъæуы æрмæст ацы фæзæг ныссагътой 700 тала баласы. Горæты мæрийы прессы центры хуынгæннагæмæ гæстæ, нырма талатæ садзынц.

ООО "Владленстрой"-ы куджытæ, тулдз æмæ тæгæргæй хъауджыдæр, горæты ныссагътой 700 талайы бæрц æндæр алыхуызон талатæ æмæ кутæртæ.

Дзæуджыхъæуы цъæхвæлыстыл куыст цæуы дарддæр. Штыбы фæз кæм ис, уым доны былгæрон акалдтой цуыи авд зæронд бæласы. Уыдон бынаты сагд æрцæд магнотийы фынддæс талайы. 33 магнотийы ныссагътой Плиты Иссæйы цыртдзæвæнмæ хæстæг Терчы былгæрон. Раздæр дæсгай магнотийы сагд æрцæдысты Сæрибары фæзы æмæ Вахтанговы аллейæ хæстæг Терчы былгæрон. 50 ахæм талайы та ма хуыамæ микрорайон "Ног горæт"-ы ныссадтой.

РУБАЙТЫ Нелли

Социалон æххуыс

Ног машинаетæ радтой

Адæймагмæ фыдбылыз кæсæй касы, уый ничи зоны. ДЗУСТЫ Аслан машинæйыл фæцæйыд йæ куысты хуыддагты фæдыл. Æрцæд фæндагон фыдбылыз, æрыгон лæшу уæззау цæфтæй ну рынчындонæй иннама цыд, базад инвалидай. Стыр ныфсе ын уыдысты æмæ сты йæ бинонтæ, йæ хорз æмбæлттæ.

Бирæ æнæнизтæй у цардбæллондæр, алцæмæ æнæзæвæг. Ныртæккæ куыс Хæххон-металлургон техникумы ахуыргæнæгæй, ис æм хорз дыргæдон.

Асланы ныхасмæ гæстæг, æмæ социалон фæдзæхстæды цæгатирыстойнаг хайады разамонæг Таболты Сергей зæрдиаг арфæ ракодта ног машинаеты хицæуттæн.

— Æхсызгонæй уын лæ-

хыгды ис 37 адæймаджы, кæцытæ хыгдард байæфтой куысты рæстæг, райстой сæ дæсныадимæ баст нызтæ æмæ медицинон бæрæггæнæнтæм гæсгæ, машинæ кæмæн æмбæлы, ахæмтæ. Ахæм социалон æххуыс сын бирæ рогадæр кæны сæ цард.

2001 азæй нырма Цæгат Ирыстоны радтой 143 сæрмагонд машинаетæ. Социалон фонды æххуысæй алы машина дæр иф-

палдзахады "рдыгæй хорз æххуыс æнкъары. Балцæгтæ йын радтынц санаторитæм, реабилитацион центртæм. Знон та йын, Социалон фонды æххуысæй балæвар кодтой ног машина "Лада гранта"-йы дæгъæлтæ.

Уыцы бон ма ахæм æхсызгон лæвæрттæ райстой Ногъайты Эдуард, Вахит Оздоев æмæ Хуыриаты Мурман. Уæрæсейы Социалон фонды пенсион

вар кæнæм ацы хæдтулгæтæ. Сымах фæзминаг стут бирæ æнæниз адæмæн, уымæн æмæ зындинæдтæн сæттын нæ бакуымдтæ, стут хæлдзæг æмæ цардбæллон. Нæ зæрдæ уын зæгъы фидар æнæниздзинад, царды хорздзинадтæ. Аманджын уæнт уæ фæндæгтæ кæддæриддæр, — загъта Таболы-фырт.

Куыд базыдтам, афтæмæй ныртæккæ фонды

тонг у, йæ хицауæн удæнцойдзинад чи хæсдзæн, ахæм техникон гæнæнтæй. Авд азы фæстæ та сæ ногтæй раивдзысты, уымæ раздæр лæвæрд машинæ дæр йæхимæ баззайдзæн. Цыппар машинаеты иу-мæйаг аргъ у 4,2 милуан сом. Уымæй уæлдай ма фонды хайад йæхимæ исы бахуыдджы рæстæг цалцæггæнæн куыстытæ дæр.

ГУККАТЫ Жаннæ

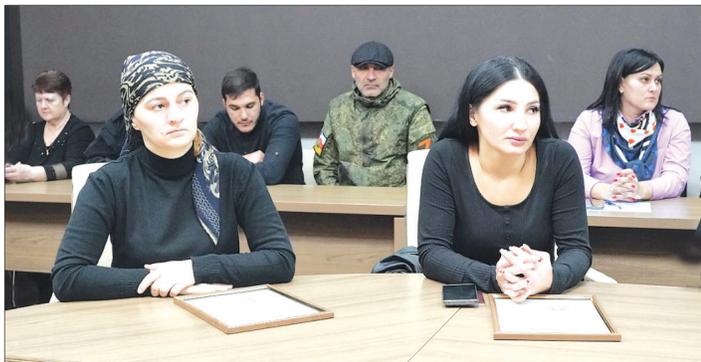
Сæрмагонд æфсæддон операци

Хæрзиуджытæ — хъайтартæн

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг фæмбæлд, сæрмагонд æфсæддон операциы бынаты йæ хæстон хæстæ æххæстæнгæйæ чи фæмард, уыдоны бинонтимæ. Цæгат Ирыстоны разамонæг сæм радта, сæ хъайтартæ сæ амæлæты фæстæ цы палдзахадон хæрзиуджытæй хорзæхджын æрцæдысты, уыдон.

Уæрæсейы Федерацийы Президентты Указæй, лæгдзинад, æхсар æмæ удуæлдайдзинад чи равдыста, сæрмагонд æфсæддон операциы уыцы архайджытæ сæ амæлæты фæстæ хорзæхджын æрцæдысты лæгдзинады орденæй.

Хæрзиуджытæ дæттынц рæстæджы архайдтой РЦИ-Аланийы фæллой

æмæ социалон рæзты министр Айдарты Алинæ æмæ йæ хæдивæг Маматы Анджелæ, республикæйы æфсæддон комиссары хæдивæг Аб-

рил Абдуллаев, сæрмагонд æфсæддон операциы архайджытæн æххуыс палдзахадон фонд "Фыдыбæстæ хъахъæнджытæ"-йы республикон

филиалы директор Хетгæкаты Маринæ.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы æмæ Хицауады пресс-службæ

Нæ уацхæссæг

Ногдзинæдтæ

Фиддонтæ æмæ æндæр хуыддагтæ

Ацы маей, Уæрæсейы йæ тыхы чи бацаудзæн, уыцы къорд ногдзинады бар дарыц фæсарæнтæм цæуыны, нуæй-ну товарылы нысантæ æвæрынны, нæ бæстæйы граждæйнад райсыны æмæ æндæр хуыддагтæм.

Ноябры 80 азы кæуыл сæххæст, уыцы адæмæн æмбæлгæ фидаргонд фиддонтæ бæрц ацы маей дыууæ хатты фæфылдæр уыдзæн. Хиуæттæ кæй æвджид сты, уыцы пенсиисджытæн æмæ 1-аг къорды инвалидтæн дæр фиддонтæ бæрц фæфылдæр кæндзысты. Уымæй уæлдай, куыстæй æрæдджы чи ацыд æмæ фæллойадон стаж ногæй банымайынæн Социалон фондмæ гæххæтт чи бар-

выста, уыцы адæмæн дæр фиддонты бæрц фæфылдæр кæндзысты.

Палдзахадон куыстæдæттæ цы рæстæг нæ кудздысты, январы райдайæны уæрæсейæгтæм ахæм дæргъæвæтин каникултæ кæй æнхæлмæ кæсынц, уый нымæйгæйæ, ацы маей пенсиисджытæ райсдзысты уыцы-иу рæстæг дыууæ пенсиы — декабры æмæ рагацау январы пенсиæ. Уымæй уæлдай, афæдзы

фæстаг маей иннæ социалон фиддонты хынцйнады фæтк дæр фæивдзæн: адæм маейы 1-аг бонæй 8-æм боны онг кæй райсыны, æхцайы уыцы фиддонтæ сæ хыгдтæм январы бæсты декабры бахæццæ уыдзысты. Январы тыххæй пенси æрвитын райдайдысты 25-æм бонæй фæстæмæ. Уымæ, иннæ азы 1 январæй фæстæмæ фæдзæхстæдон пенсиы бæрцыл 7,5 проценты кæй бафтдзæн, уымæ гæстæг, ныры пенсиæ абаргæйæ, январы пенсиы бæрц уыдзæн фылдæр.

Нæ уацхæссæг

Нымæцтæ

Мызд фæфылдæр уыдзæн

2024 азы 1 июнæй фæстæмæ бюджетон организациты куджыты мызд фæфылдæр уыдзæн. Уый тыххæй Парламенты æмбырды фехъусын кодта РЦИ-Аланийы финансты министри хæстæ рæстæгмæ æххæстæнгæнæг Исхаты Олег.

— Бюджеты проекты амынд цæуы, бюджетон организациты куджыты мызд 16 мин сомæй 19 мин соммæ фæфылдæр кæнын. Афтæ, 2024 азы 1 июнæй сæ мыздтæ фæфылдæр уыдзысты нæ республикæйы 11 мин кусæгæн, — загъта Исхаты-фырт.

Куыд ма загъта, афтæмæй, традицион æгъдауæй бюджет хъахъхъæны йæ программон структурæ æмæ социалон нысантæ. Сæйрагдæр ахадындынад ис, бюджетон къабазы куджытæн социалон æххуыс кæнынæн.

БÆЗЗАТЫ Алинæ

Арфæйы аккаг

Бирæсывæллонджын магæлтæн — каг

Дзæуджыхъæуы администрацийы кад кодтой, фæндзгæй æмæ фылдæр сывæллеттæ чи хъомыл кæны, уыцы ныййарджытæн.

Цæгат-Ныгуылайнаг префектурæйы сылгоймæгтæн зæрдиаг арфæ ракодтой префект Хуадонты Еленæ æмæ Минаевæртты æмбырды депутат Козаты Хетæг. Бузын сын загътой, аккаг фæлтæр кæй хъомыл кæнынц, уый тыххæй, стæй сын радтой Кады гæххæттæтæ, дидинджыты бæстытæ æмæ лæвæрттæ.

Къорнаты Зитæ хъомыл кæны фараст

сывæллоны. Абон йæ хистæртæн ис бинонтæ, сæхæдæг ныййарджытæ сты. Сылгоймæг зæгъы, Хуыцауæй райгонд кæй у, фараст сабийы мад кæй у, уымæй. "Тагъд уыдзынæн цыппар хатты нана, афтæмæй мæ кæстæр чызгыл цæуы фондз азы", — радзырдта Къорнаты Зитæ.

Ирыстойнаг префектурæйы минæвæрттæ хорз æмбарынц, бирæсывæллонджын мадæлтæн æрвылбон дзæвгар куыст кæй ис, уый, æмæ сæм уазæгаты сæхæдæг æрбацдысты. Сылгоймæгтæн балæвар кодтой дыргътæ æмæ кафефтæй дзæг чыр-гъæдтæ.

ГАПБАТЫ Алетæ

Дзырды фарн
Хуыддаг ныхасæй тыхджындæр у.
МАМСЫРАЙТЫ Дæбæ

Юбилей

Курдиат амаэ зæрдæхæлардзинад

Зонд амаэ зæрдæхæлардзинад сæ разæй кæмæн цыдысты, ахам хистæртæй Иры зæхх цух нукуы уыд. Ацы хорзæхтимæ дзырдаивадмæ уарзт амаэ курдиаты арт кæй адæмуарзон уды сыгъд, йæ дзыллайæн куыд фыссæг, драматург, æхсанадон архайæг, афтæ зæрдæгæн лæггад чи кодта, нæ уыцы дзырдаивады дæснытæй иу уыд Цæгат Ирыстоны медицинн колледжы раздæры ахуыргæнæг ХÆМЫЦАТЫ Цæрай.

миниуджытæ. Цы арф амаэ бирæвæрсыг зондзинадтæ йæм уыд уырыссаг æвзаг амаэ литературæйæ, уыдон сын æнæвгъауæй лæвæрдта. Зындгонд поэты, кæнæ фыссæджы сфæлдыстадыл, йæ цардыл дзургæйæ-иу æм алкæддæр фæсивæд хъуыстой цымыдисæй. Сæ зæрдæмæ

миддунейы æууæлтæ йын хаттæйæ, раст зонды фæндагыл аразын. Цæмæй царды ма фæуада, уа йын йæ хысмæты хи нысан ссарынæн æппæт гæнæнтæ.

1964 азæй райдыдта Цæрай сфæлдыстадон куыст кæнын. Йæ пьесæтæ: "Уарзæтты кадæг", "Чи у ахосджын?", "Сау бæлас", "Паддзахы чызг", "Дыууæ усгуры", "Уарзæттæ", "Фæтых у мæлæтыл!" "Зыгуыммæ уарзт"... Кæддæриддæр сын уыдис амаэ ис фæндаг театрдауы зæрдæтæм. Цæрай дзы æвдисы, цы дуджы цард амаэ цæуыл хъуыды кодта, уыцы ристæ амаэ цинтæ. Ис æм зæрдæмæдзæугæ радзырдтæ дæр. Сарæзта сæ хицæн æмбырдгонд "Æнæнцой зæрдæ".

Лæг, зæгъынц, куы райгуыры, уæд йн йæ ном свæййы фæндагамонæг стъалыйы хуызæн. Цæмæндæр мæм, афтæ кæсы, цыма Хæмыцаты Цæрай ацы зæххмæ куы фæзынд, уæд йн адæм радтой ном цардæн, Дунесфæлдисæг та йын йæ зæрдæйы бавæрдта адæмы удварны рæзтыл ахадæг бирæвæрсыг курдиат.

Алы азты Цæгат Ирыстоны рауагъдæдты мыхуыры цыдысты йæ уацмысты чингубытæ: "Зæлинæ амаэ Хасаны уарзондзинад", "Уарзты кадæг", "Кæдæм у дæ фæндаг?", "Арвæй æрвыст лæг", "Айдæн", "Пьесæтæ амаэ радзырдтæ".

Цæгат Ирыстоны паддзахадон медицинн колледжы Цæрай бирæ азты фæкæуысты уырыссаг æвзаг амаэ литературæйы ахуыргæнæгæй. Йæ сыгъдæг зæрдæ

Зындгонд драматург, фыссæг амаэ рухстауæг ХÆМЫЦАТЫ Цæрайы райгуырдыл сæххæст 90 азы

Хорз æй чи зыдта, уыцы æмхæуукæгтæ, ирон литературæ уарзджытæ, йæ бирæ студенттæ йæ зыдтой фæндджын, зондджын, арф амаэ бирæвæрсыг сфæлдыстадон гæнæнты хицау, аив дзырды æнувыд зиууонæй.

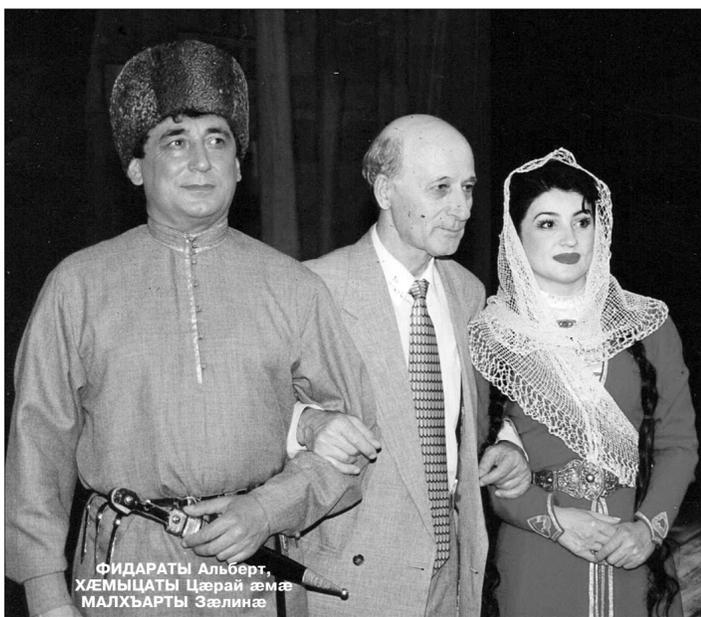
Хæмыцаты Хæчъасæйы фырт Цæрай райгуырд 1933 азы 28 ноябры, Сырх-Дыгуры хæуы. Хæрзæвзонгæй банкъардта сыгъдæг зæрдæ фæллой амаэ адæмон сфæлдыстады мидис амаэ аив литературæмæ уарзт. Дæ цæргæбонты адæмæн хорзы цу, хорз фæд ныууадз ацы зæххыл, уыцы зондахаст йн уыд, куыд йæ хысмæты рухстауæн архайды уаз нысан, амонæг цырагъау. Фидæны зындгонд драматург бавæрста Фыдыбæстæйы Стыр хæсты уæвзау дуджы тухитæ. Йæ зæрдæ зондзинадтæм тырнындзинадæй базырджын кæй уыд, уый йын йæ 'взонг зæрдæйыл сагъта ныфсы базыртæ.

Цæрай 1942 азы бацыд сæ хæуы астауукæг скъоламæ. Дæнтыстджынæй йæ каст фæци 1952 азы. Йæ дарддæры ахуыры фæндагыл æй бирæ хъуыды кæнын нæ бахъуыд. Йæ гæххæттæтæ балæвæрдта Цæгат Ирыстоны Хетæгкаты Къостайы номыл паддзахадон педагогон институтмæ. Фæлварæнтæ æнтыстджынæй радта филологон факультетмæ. Йæ зæрдæхæлардзинад амаэ ахуыргæнæг тырнындзинадæй, æхсанадон амаэ сфæлдыстадон куысты зæрдæг архайдæй йæхи бауарзын кодта йæ ахуыргæнджытæ амаэ студенттæн.

Институт каст куы фæци, уæд йæ рухстауæн архайды фыццаг къæхдæфæтæ акодта йæ райгуырдæн хæуы астауукæг скъо-

Хæмыцаты Цæрайы сфæлдыстадон бынтæй ист базырджын хъуыдытæ:

- Смæгуыр стæм удæй, смæгуыр стæм! Фæлæ йæ нæ филлайæм. Цыдæр ныл æрцыд! Зæхх кыуындæг у, бамбæхсæн дзы нæй.
- Йæхъуы йæ зæрдæ чи нæ дары, уый иннæтыл дæр нæ 'ууæнды.
- Æнæнхæлæджы цинтæ æхсызгондæр вæййынц. Хицауы рæстæг цыбыр у. Хицау – уазæг, адæм та – æнцусон.
- Уарзæг адæймагæн артид уæвæн нæй.
- Зондæй цауддæр уыдон сты, йæхи искæмæн тыхæй чи уарзын кæны.
- Хистæрты фарн мæрдтæм куы ацæуа, уæд зæхх кыуынайы бын фæуыдзæн.
- Стыр уарзондзинад стыр нырф дæтты. Фыдгумттиæ тох нæ 'пæты хæс дæр у.

ФИДАРАТЫ Альберт, ХÆМЫЦАТЫ Цæрай амаэ МАЛХЪАРТЫ Зæлинæ

лайы. Кæд æрвыгон ахуыргæнæг уыд, уæддæр йæ ахуырдауæгæн каст раст хъæбулты цæстæй. Хорз банкъардта йæ ахуыргæнæгты миддунейы ныууадзæн хъуыдытæ, сæ зондахаст, сæ уды амаэ зæрдæйы хицæн

-иу арф хъардта Цæрайы алы бæстон бацамынд, уырыссаг æвзагæй уа, йе та литературæйæ. Скъоладзауæг иуухуызон уаг амаэ миддунейы хицæутæ ныку вæййынц. Хæуы сæ алкæй дæр, йæ

рухсадон амаэ сфæлдыстадон архайды тыххæй йын лæвæрд æрцыд Цæгат Ирыстоны АССР-йы адæмон ахуырады сгуыхт куæг, нæ республикæйы адæмон фыссæджы кадджын нæмттæ.

Хæмыцаты Цæрайы сфæлдыстады тыххæй загътой:

— Драматурджы сфæлдыстадон зынгæ ахадгæдæр кæны йæ философон бындур, йæ хъайтаргæ арах æрцауынц, арф философон хъуыдытæм. Автор уæлдай тындæр йæ хъус дары адæймаджы царды фæндагтæм: кæдæм цæуы нырыккон адæймаг, кæдæм æй кæны хысмæты фæндаг. Уыцы фæндагтæ систы йæ бирæ пьесæты философон хъуыдытыл арæст сюжетон бындур.

КЪБУЙМЕЛЛЕГКАТЫ Мурат, Цæгат Ирыстоны аивæдты сгуыхт архайæг, актер, режиссер

— Хæмыцаты Цæрайы уацмыстæ уæндонейы дзырты нæ царды актуалон фарстатæ, хъуысы сæ нæ дуджы уæлæфт. Йæ уацмысты хъайтаргæ сты цардæй ист, зæрдæмæ хъарынц арф. Уæлдай тындæр дзы афтауынц, нæ фæсивæды тыххæй йæ хъайтаргæ моралон фарстатæ

кæм дзыры, уыдон. Уымаæн амаэ сын хорз хаты сæ уаг, сæ 'нкъарæнтæ, сæ беллицтæ.

УАЛЫТЫ Лаврент, поэт

— Æмткæй, Хæмыцаты Цæрайы курдиаты сконд бæлвырд у: хорз арахсы комедион фæлгонцтæ аразынмæ, дæсны пайда кæны юмор амаэ цыргъзонд ныхæстæй, мидисджын диалогтæй. Архайджыты дзырдæспарæнтæ сты ирд амаэ æлвæст, сæ цæхгæр дзуапытæ-эмоцийæ ифтыгъд. Ноджы ма иу бæлвырд миннуæг: йæ историн сюжетты æргомейы зыны абоны цаутимæ бастдзинад, нырыккон цардыл нывæст, драмæты та уынаæм фидæныл сæгъæс.

МАМИАТЫ Изетæ, филологон наукæты кандидат

Æрмæг бацæттæ кодта ГАСАНТЫ Валери

Æмбисæндтæ

Иу лæджы ныхасæй дыууæйы ныхас уырни-нагдæр у.

Иу сырð цуанонæн – зынхъавæн, дыууæ – нындæр.

Чи нæ куыс, уый нæ хæры.

Зивæг ма кæн, дæ бæхæй нæ рахаудзынæ.

Æвзагимæ хъæбысæй ма хæц.

Æнæууæнк лæг цард нæ ссардзæн.

Æмбисæхсæв бон нæ кæны.

Æлгын лæгмæ уазæг нæ цæуы.

Иунæг мæгуыр у.

Иунæг алцæмæйдæр иунæг у.

Иунæг мæгуыр у хæдды дæр амаэ хæуы дæр.

Иунæджы зæрдæг тæнæг у.

Дурæй дæр – иунæг, хъæдæй дæр – иунæг.

Хъæдæй дæр, дурæй дæр иунæг мæгуыр у.

Дурæй дæр иунæг, хъæдæй дæр иунæг.

Хъæды халонау – иунæг.

Иунæгæй мæгуыр дæр хъæды халæттæм дæр нæй.

Иунæг чындæй дæр мæгуыр у.

Быдыры астæу иунæг бæлас – уый дæр мæгуыр у.

Мæргъты 'хсæн дæр иунæг мæгуыр у.

Сырдыты 'хсæн дæр иунæг мæгуыр у.

Иунæг чындæхсæвы дæр мæгуыр у.

Иунæгæй ныцы фидæуы.

Бæлас дæр иунæгæй хъæдбыны нæ фидæуы.

Иу саджылæг бæласы нæ фидæуы.

Иунæг бæлас – халæтты бадæн.

Иунæг мæхуы – цæргæсы бадæн.

Иу хус къæзæл – артæн æндæрæн.

Фæндагæрон бæласæн фæйнæ цæфы чындæуы.

Иу бæласæй цæхæрдон нæй.

Иу дурæй мæсыг амайæн нæй.

Адæмон хостæ

Цæмæй тамако дымын ныууадзай

Кæд тамако арæх дымис амаэ дзы тынг тысын райдыдтай, уæд йæ ныууадзыны тыххæй æппæты фыццаг хæуы зæрдæйы фæндон амаэ уыцы

хъуыддæг бакæнынмæ æргом тырнындзинад. Тамако дымын ныууадзынæ æххуыс у сьсджы. Уый тыххæй сьсджы 100 граммыл ныккæн дыууæ литры дон. Удæстæй йæ бауадз 4 сахаты. Уый фæстæ йæ уæларты сæвæр амаэ йæ 1 сахат фæфыц, стæй йæ ныууазал кæн, афтæмæй йæ сæкæримæ змæстæй нуаз бон 3 хатты, хæрды размæ кæнæ сахат раздæр, кæнæ та фæстæдæр цайымæн агъуызæй дзæгтæй. Тамакоы цы никотин ис, уый у адæймаджы æнæниддзинадæн бирæ тæссагдæр йæ сыфтæй.

Рахизфарсы районæй

“Мады зæрдæ, мады узæлд, уарзт...”

Ахам сæргондмæ 24 ноябры Цæлыччы скъолойы арæст æрцъд литературон-музыкалон радвист. Архайдтой дзы фондз амаэ ссæдз ахуырдауы бæрц, хуынд уыдысты сæ ниййарджытæ, хъæуы Хистæрты советы уæнгтæ, районы Ныхасы Ирон æгъдаутты комитеты сæрдæр ХÆМЫЦАТЫ Раман амаэ мадзæлы кадджындæр уазæг, Ирыстоны адæмон фыссæг, хуыстгонд поэт, журналист, Уарæсейы амаэ Цæгат Ирыстоны культурæйы сгуыхт куæг ДАУЫРАТЫ Ханджерийы фырт Дамир.

райдыдта, уæд Бахахх кодта, бæрæгбонны лейтмотивы ныхæстæ: “Мады зæрдæ, мады узæлд, уарзт...” Ирыстоны дзырд-уæтты мады тыххæй æппæты фæлмæндæр амаэ ахадгæдæр дзырдтæ кæй сты, уый дæр. Радзырдта сын йæхæдæг йæ мады фыццаг цæссыгты тыххæй дæр, стæй йæ фыды ин-

Бæрæгбон амонджытæ, 9-æм къласы ахуырдауæг Годжыты Георги амаэ Сихъоты Лизæ, фæлмæн, фæлæ зæрдæмæхæргæ арæсттой сæ ныхас мады тыххæй. Азæлыд Сечынаы Альбинæйы зарæг “Къонайы хæрм”, Къостайы “А-ло-лай” амаэ Яков Алтаузыны æмдзæвгæ “Мать”. Амонджытæ сæ ныхас сабастой, мад æнæхуыр диссаджы зæрдæйы хицау кæй у, Хуыцау йн æвæджиауы æрдзон хæс кæй бабар кодта, чи йын базæронд, уыцы зæнæгмæ хъæбулы номæй кæй фæлзуры йæ царды кæронмæ дæр, йæхи та йын нывондæн кæй æрхæссы амаэ ма бирæ хъуыдытæ рæнхъытæй агайдтой залы бадджыты зæрдæтæ. Дарддæр айхъуыст Джыккайты Шамилы таурæг “Мад”, амаэ бæрæгбон амонджытæ æрцыдысты ахам хатдзæгмæ: цыфæнды зын уавæры дæр ирон сылгоймаг, мад йæ уæздан ном нукуы фæчъизи кодтаид, йæ сæрмаæ агддзинад нукуы æрхастайд амаэ йæ кæстæрты дæр ахуыр кодта ирон æгъдау амаэ каддыл. Ам ма æрымысыдысты Къубалты Алыксандры Гомæмайы, Арсени — Саломийы, Чермены Нанайы, Колдырты Таймуразы Дзылцыйы, Къостайы Фатимæйы.

Куыд кадыл мард рауадысты, Ном, Цыт амаэ райгуырдæн бæстæмæ удуæлдай уарзт сæм цæй бæрзонд æвæрд уыдысты, уый дæр бахахх кодтой. Дарддæр рахъыттысты Ирыстоны хæстытæй ристæрдæ мадæлтæ хъысмæтмæ. Ссардтой Гæздæнты Тасойы амаэ ма, Фыдыбæстæйы Стыр хæсты кæй хъæбултæ бацæфæнды сты, уыцы мадæлтæ рух нæмттæ. Уæдæ Суанты Ленæйы тыххæй та бакæстыты документалон киноны “И снтæсы глаза матерей”-мæ, йæ хъæбултæ æртæйæ дæр 1992 азы нæ сыхæгтимæ хæстон быцæуы фæмард сты. Цæй филар разындысты йæ фæртæстæ уыцы мадæн, дæ 'ртæ фыртæ нал сты, зæгъгæ, куы фæхуыстæ, уæд?! Куынаæ йæ абардзыстæм, уæлдæр кæй ранымæдтам, уыцы ниййарджыты фæлгонцти-мæ, куынаæ у йæ кад монументалон, — схатдзæг та кодтой Георги амаэ Лизæ амаэ бафтыдтой сæ ныхасмæ, абон сæрмагонд хæстон операцийы йæ хъæбулæй чи бацæфæнды, уыцы мæгуыр мадæлтæ тыххæй табуиæг ныхæстæ... Гæздæнты Тасо, Сланты Ленæйау, уыдон дæр сæ фыртты Райгуырдæн бæстæйыл иузæрдидон уæвыныл кæй ахуыр кодтой, тынг бирæйæ кæй радтой ныридæгæн сæ цард йæ сæрвæлтау... — Абон ахам ныхас уымаæн рауад, амаэ нæ рæстæрон дауæ, амаэ бæстæ цы уавæры ис, уый хындæгæйæ, æппæты фыццаг ис зæрдæрæст, нæ зæрдæхъайгæ мадæлтæ куынаæ хуымаæ æрхуыды кæнæм, нæ фыццаг ныхас уыдоныл куынаæ хуымаæ саразæм. Бузын сын зæгъгæм, абон

Цæлыччы зæхх куыд аласта Смоленскы област-мæ. Бафарстой-ма йæ, Ирыстоны хуыстгонд адæмтимæ æмбæлгæйæ дзы, кæцы ныууагъта йæ зæрдæйы фæд амаэ ма йæ радтой бирæ æндæр фæртæстæ. Кæддæр йн Галазты Æхсарбег цы рæнхъытæ ныффыста, уыдон та йын фæндагамонæг хъыбыллæ уыдысты йæ царды дарг цæуæнтæл.

Тынг хæрмуд амаэ цымыдисаг рауад Дамирæн йæ ныхас скъоладзаути-мæ, бирæ рæсугъд амаэ зондамонæн ныхæстæ сын фæкодта. Диссаг уыд, куыд лæмбонæг æм хуыстой уыдон дæр! Бафæдзæхста сты чалдæр ныстуаны: мады хæххæнæн æфхæрæн ныхæстæй, æххуысмæ йæм цæттæ уæвын, хорз ахуыр кæнын, чингубытæ куыд фылдæр кæсын, Райгуырдæн бæстæ уарзын, ахуыргæнджытæм хъуысын амаэ æндæртæ. Йæ ныхас та фæци, кæддæр адæмон поэт Ходы Камалы мад Уæлгæйæн цы рæнхъытæ снывонд кодта, уыдонæй, амаэ сæ хæрзæвæ бакаст.

Хуыстгонд фыссæджы тыххæй радзырдтой Цæлыччы хæуы Ныхасы хистæр Исхъоты Виктор амаэ Рахизфарсы районы Ныхасы уæнг Хæмыцаты Раман дæр. Уыдон та сывæллæттæн радзырдтой, фыццаг хатт кæд амаэ кæм базонгæ сты нæ куырыхон кæстырæмæ, цы аргъ йн кæнынц, фæзынæг сын цæмæй у, цы зонд дзы райстой сæ царды фæндагыл. Арфæйы ныхæстæ загъта Дамирæн скъолайы библиотекæйы хицау дæр Годжыты Ритæ, кæцы йн бацæттæ кодта йæ чингубыты радвист, фæлæ бакадтой кодта, чысыл кæй у сæ нывæст. Æмæ уæд уыцы ныхæстæм автор æнæнхæлæджы хорздзинад куы ракæндид — йæ чингубытæй æртæ хуызы бæлвæр кодта дыгæй экземплæртæй. Куынаæ уыд уый æхсызон хабар! Уæдæ йн дзуалпæн уазæджы дæр йæхи сбъц кодтой чысыл зæрдæлдарæн лæвæрай.

Мадзæлы кæронбæттæны скъолойы театралон студийы уæнгтæ чысыл сценикон миниатюрæтæй мадæлон амаэ уырыссаг æвзæгтыл бахæлдзæг кодтой уазджыты зæрдæтæ. Бузынджы ныхæстæ загътой Дамирæн скъоладзауы ниййарджытæ дæр. Кæд сывæллæттæ нæ, фæлæ уыдонны зæрдæты дæр цæрæнтонæм кæй бауадзæн ацы фембæлд, амаэ ууыл дызæрдæг дæр кæй нæ кæнынц! Уæдæ амаэ имуæйæг ист кæмæй куыд хуымаæ фæуыдаид бæрæгбон та! Бузын дын зæгъгæм, Дамир! Бирæ мидисджын фембæлдтыгæ ма дын бауарзæд Хуыцауы цæст нæ кæстæртимæ!

БЮЦИТЫ Альбинæ, Цæлыччы хæуы астауукæг скъолойы ирон æвзаг амаэ литературæйы ахуыргæнæг

Мысан изэр

Къомайты Русланы фарн — цæринаг!

На бæстæйы космонавтикайы зонады ирд фæд ныу-уагыта зындгонд конструктор, Советон Цæдисы паддзахадон премийы лауреат Къомайты Руслан. Не 'хсæн куыд нæ ис, ууыл рахыд дыууæ азы. Дæууджыкæуы йæ хæдæг цы Космонавтикайы скъола сарæзта æмæ йæ ном чы хæссæ, уым уыд ахуыргонды номарен изэр.

бындураваарæджы номарен боны фæдыл, уый бакæст Челдыты Зæлинадæ.

Сæ зонд æмæ уды тыхтæ Къомайты Русланы фарн рæсугъдæй фидæн-

зæрдиагæй байхуыстой номарен изæры архайджытæ.

Зындгонд ахуыргонды зонадон куысты стыр ахадзындинады тыххæй сæ хуыдытæ радзырдтой: Цæгат Кавказы Хæххон металлургон институты историйы музейы сæргълæууæг **Фидараты Нелли** æмæ Дæууджыкæуы Алайнаг гимназы директор **Цæразонты Мæдина**.

Космонавтикайы скъолайы ахуыргæнæг **Виктор Лавашов** бакæст йæхи фыст æмдзæвгæ Къомайты Русланы тыххæй.

Сæ зындгонд æрвадæн, йæ цард æмæ зонадон архайды бæрæдджытæ бынтæ фæлтæртæм рæсугъдæй хæссæныл кæй архайынц, уый тыххæй Космонавтикайы скъолайы коллектив æмæ номарен изæры архайджытæн арфæ ракодта мыггаджы дзырддзæуæг хистæртæй иу — **Къомайты Барис**.

Йæ зæрдæагайгæ зарæгæй архайджытæ зæрдæтæ баруох кодта Космонавтикайы скъолайы ахуыргæнæг **Санакъоты Эдислав**.

Номарен изæры размæ Космонавтикайы скъолайы ахуыргæнджытæ æмæ ахуырдауатæ бабæрæг кодтой Къомайты Русланы ингæн, сæвæрдтой дидинджытæ.

АНВАРАТЫ Валери

Мæскуыйы Лавочкины номыл зонадон куыстадон иугонды коллективы номæй цы фыстæг райстой Космонавтикайы скъолайы ахуыргæнджытæ æмæ ахуырдауатæ сæ

мæ хæссæнæн кæй нывонд кæндзысты, уый тыххæй Комонавтикайы скъолайы ахуыргæнæгтæ цы зæрдæагайгæ нывæвæнтæ ныффыстой, уыдонмæ

Ахсджиаг хуыдытæ

Донæй цы чъизи цауы, уый фæсмойнаг нæу.

***

Зæрдæ кæд риуы арф ран æвæрд ис, уæддæр сыгъдæгдинад æмæ фыдракæнды æвдисæн у.

***

Закъоны сæрты чы ахизы, уый былгæй хауæнмæ цауы.

***

Дырд куй сæттæ вæйи, уыдг бæлæсыл бирæ нæ лæууы.

***

Дыууæвзагон адæймагæн хæлæрттæ цас ис, знæгтæ дæр уыйас.

***

Зæрдæ иу у, фæндæгтæ та йæм бирæ сты.

***

Зæхх алкæй дæр уоры, фæлгæ алкæй нæ рæвдауы.

Адæмон хостæ

Цæмæй тамако дымын ныууадзай

Кæд тамако арæх дымис æмæ дзы тынг тыхсын райдыттай, уæд йæ ныууадзыны тыххæй æппæты фыццаг хуызы зæрдæйы фæндон æмæ уыцы хуыддаг бакæнынмæ æргом тырнад.

Тамако дымын ныууадзынæн æххуыс у сьсджы. Уый тыххæй сьсджыйы 100 граммыл ныккæн 2 литры дон. Удæстæй йæ бауадз 4 сахаты. Уый фæстæ йæ уæларты сæвæр æмæ йæ 1 сахат фæуыц, стæй йæ ныууадз кæн, арфæмæй йæ сæкæримæ змæстæй нуаз бон æртæ хатты, хæрды размæ кæнæ сахат рæздæр, кæнæ та фæстæдæр цайымæн агуызын дæстæй.

Тамакоы цы никотин ис, уый у адæймаджы æнæниздинадæн бирæ тæссагдæр йæ сыфтæй.

Хæдзары æфсинтæн зонанаг

***

Картофы ссæст змæнтут æрмæстдæр хæрæ хæсырыл, уазал хæсырыл та йæ хуыз тар кæны.

***

Фыццаг-фыццын картоф нæ сау кæндзæн æмæ хæрæдæр уыдзæн, йæ доныл ын дзымарийы цалдæр æртахы куы ныккæнай, уæд.

Стыгъд картоф йæ фыццыны размæ уазал доны куы бадарай, уæд лæхураг фых скæндзæн.

***

Картоф æд цъар куы сфыццай, уæд æй уый фæстæ, цæмæй æнцондæрæй бастигуай, уый тыххæй йæ 2-3 минуты хуызы уазал доны бадарын.

***

Картоф цурд кæнынмæ куы хъавай, уæд æй карстæй рæздæр хисæрфæныл бахус кæн, арфæмæй хæрæдæр уыдзæн.

***

Уæларты кæнæ духонокæй фых картофы æнæниздинадæн хуыргæ бургæдтæ фылдæр ис, цурынгонд картофæй.

(“Рæстдзинад”-ы архивæй)

Цыбыр таурагътæ

Домбай æмæ гæды

Сырдытæ паддзах домбайæн лæппу райгуырд. Афæдзы куы сæххæст, уæд ын стыр куывд сарæзта. Бæрæстæрмæ æрхуыдта хæ-

Фæдзырдта домбай хæддаг гæдымæ æмæ йын фидарæй загъта, цæмæй йæ лæппуæн бацамона алы дæсныиад дæр. Гæды уæлдай ницыуал

тæрхуыс йеддæмæ сæ кыкы ницы бафтыд.

Ралæууыд хъæбысæй хæцыны бон дæр. Ерæмбырд сты æппæты тыхджындæртæ, æмæ та се 'ппæтыл дæр фæтæх ис, нæ дзы радзынд ныхмæлæуджытæ, алцæмæй дæр фыццаг уыд.

— Ныр та йæ схомылгæнæгмæ бавзарæд йæхи, — загъта домбай æмæ хæддаг гæдымæ фæдзырдта.

— Кæд дæ мæ лæппу рамбула, уæд дæ бахæрдзынæн, уымæн æмæ йæ æвзæр сахуыр кодтай. Кæд æй ды рамбулай, уæддæр дæ бахæрдзынæн, цæмæй ахæм домбай мауал схомыл кæнай.

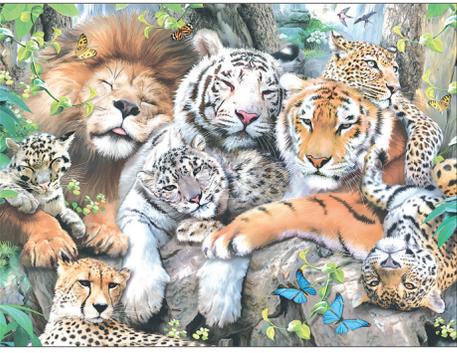
Цы гæнæн уыд гæдыуал, сразы ис. Фыццаг уал лидзынæй ерыстæ уыд, цастæ ацахсинаг уыд гæды домбайæн. Емæ уæд æрхуыды кодта. Иу рæхснæг бæлæсмæ йæхи сарæзта æмæ цалдæр гæппæн йæ тæккæ цыппыл абастис. Домбайы лæппын бирæ фæцæрхайдта, фæлгæ ницы. Бæлæсы æрдагмæ-иу сбырыд æмæ та-иу æрхаудта зæхмæ.

Уæд домбай дзыры гæдымæ, хорз ахуыргæнæг нæ дæ, зæгъгæ.

— Алцыдæр ын куы бацамыдтай, уæд æй бæлæсмæ бырын дæхи хуызæн цауылынаг сахуыр кодтай?

Уæд ын гæды загъта:

— Мæ хистæртæй фехуыстæн, дæ зондизинæдтæ кæронмæ ма раргом кæн, дæхи дæр ма бакъæудзысты.

ды, быдыры сырдытæ иууылдæр. Куывд йæ тæмæны куы бацуд, уæд домбай размæ рахыт æмæ дзыры: — Мæ лæппуæн афон æрцуд, цæмæй базона алы дæсныиад дæр. Уе 'хсæн ахæм чи разындзæн, чи йæ сахуыр кæндзæн тагъд лидзын, ныфсджынæй хуыл кæнын, стæй цуаны цауын? Сырдтæ ныххуыс сты, алчыдæр тæрсы, хорз æй куйнæ сахуыр кæна, уæд æй домбай хæнæгæ кæндзæн. Уæд хинæйдаг рувас радзырдта: — Гæдыйæ хуыздæр ницы сахуыр кæндзæн дæ кæстæры, уый хорз зоны лидзын, хуыл кæнын дæр, куыд цуанон, афтæ та йæ ницы амбулдзæн.

загъта, иу азы æмгъуылмæ акодта домбайы лæппыны. Æцæг кæдæм, уый ницы зыдта.

Афæдзы фæстæ хæддаг гæды æмæ лæппын фæзындысты. Ерæмбырд та кодта домбай сырдытæ, уæдæ цы уыдаид.

— Абон мæ лæппуæн фæлварæн бон у, æмæ кæсут иууылдæр дзæбæх, — загъта домбай.

Тагъд лидзынæй фæлварæнты иннæтæ æрдæгфæндагыл нæма уыдысты, домбайы лæппу та кæронмæ бахæццæ.

Стæй та сæ цалдæрæй цуаны арвыста. Домбайы лæппу та дынджыр сыккæджын саг æрбахаста, йæ 'мбал цуанæттæн та

Гæды æмæ мыст

Мыст арахъы балоны ныхауд, æмæ йæ бон сбырын нал уыд. Гæды йæ рæзты фæцæйыцд æмæ йыл худгæй мард. Уæд æм мыст дзыры: “Цæуыл мыл худыс, нæ уыныс, арахъы хуыдг кæнын, уый. Фæлгæу мын бахуыс кæн, си æмæ мæ бахæр. Гæды ахуыды кодта, йæ рæзгаг къæхтæ балоны фæтæсты æмæ мысты фæлвæста, тæдзæг йæ æрвæрдта йæ разы.

Мыст, — кæнндæ мæ хуылыдзæй куы бахæрай, уæд ды дæр срасыг уыдзынæ. Гæды йæ суагъта. Мыст иу гæпп акодта æмæ хуынкгомы смидæг. Гæды йæм дзыры:

— Цæмæ алыгъдтæ, дæ ныхæсæн хицау цауылынаг дæ? Рахиз, æмæ дæ бахæр.

— Æмæ уый никуы фехуыстай, расыг лæгыл æууæнк нæй? — радзырдта йæм мыст. Амæй фæстæмæ дзы дæр расыг лæджды ныхæстыл макуыуал баууæнд.

— Бауадз мæ, басур уон, — дзыры йæм

ДЗЕБЫСАТЫ Георги, Джызæл

Культурæ

Мишель Гастантыйы радон равдыст

Национ науон библиотекейы байгом французæг режиссер Мишель ГАСТАНТЫЙЫ радон фоторавдыст.

Экспозицийы иугонд æрцудысты хуызистыты аст серийы. Автор дзы равдыста саибондтæ, хæлардзинад, æрдз æмæ Цæгат Ирыстоны архитектурæ. Мишель сæ æрæмбырд кодта фæстаг фондз азы дæргытæ. Экспозицийы фæлгæты 8 декабры арæст æрцæудзæн фембæлд авто-

римæ. Гастантыйы куыстытимæ базонгæ кæнын æмбæлдзæн 24 декабры онг.

“Уарзын адæймаджы хуызтæ исын. Сыхæм дæр æй, æвæццæгæн, банкæрдтат. Ис дзы социалон сюжæт, юморимæ. Ис мын сæрмагонд фоторавдыст æмæ сери архитектурæ Цæллагты Сосланы”, — зæгъы режиссер.

Мишель Гастанты райгуырд æмæ

сырæст Францы. Къамтæ исын райдыдта, чысыл лæппу ма куы уыд, уæд. 90-æм азты фыццаг хатт æрбацуд Цæгат Кавказмæ. Йæ зæрдæмæ афтæ тынг фæуыд, æмæ Ирыстоны æрцард. Мишель хорз зонны республикейы йæ культурон киноравдыстытæ æмæ журнал “Александровский проспект”-мæ гæсгæ.

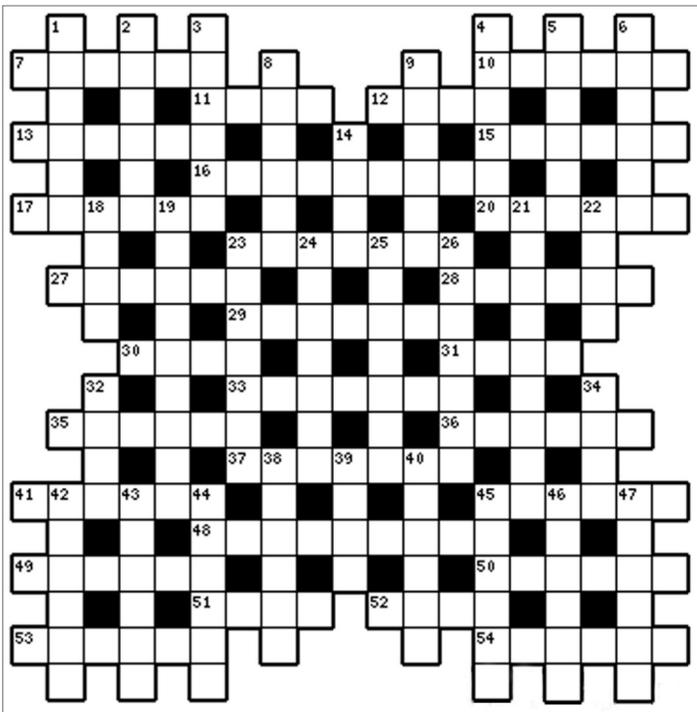
ГАПБАТЫ Алетæ

Дзырарбыа

ФÆРСЫРДÆМ:

- 7. Къæйнык, налат адæймаг. 10. Ахуыргæнæндон.
- 11. Нартхорссадæй конд лауыз. 12. Афтид, æнæапп.
- 13. Тæссармæ, иуæрдæм.
- 15. Хæрз æрыгон. 16. Хæддаг маргъ. 17. Кусæндон, сфæлдыстадон бынат.
- 20. Цæвиттон, хуызæг, фæзыминаг. 23. Лыстæг уырынгон, денджызы цæрæг.
- 27. Тугдзых сыр. 28. Минерал. 29. Цæрæг кæм нæй, ахæм бынат. 30. Худинаг, аллайæг.
- 31. Къостайы æмдзæвгæ. 33. Хох Польшæйы. 35. Рагон бердзæнæг горæт-паддзахад. 36. Горæт Цæгат Корейы. 37. Хуыйдæгды кусæнгарз. 41. Спортивон дзаума. 45. Плотничы дзаума. 48. Уырынгон. 49. Дæнзæрдæмæдзæуæг хуыз. 50. Афæдзы афон. 51. Цæугæдон Польшæ æмæ Германы 'хсæн. 52. Уæрдонны цалкхай. 53. Тымыгъ, фæлдзæгъдæн. 54. Бæрæгдзау.

- БЫНЫРДÆМ:** 1. Кæсагхæджды дзаума. 2. Хæхтæ Хорватийы. 3. Уадындз Нарты кадджыты. 4. Скъæты хæдын бын. 5. Уæрæсейы республикæтæй иуы сæйраг горæт. 6. Ирон адæмы фыдæлтæ. 8. Цармæй конд донгарз. 9. Дард Цæгаты цыфидзæстджын быдыртæ. 14. Хæдзары дзаума. 18. Нартхор англисагау. 19. Аргуанмæ сидæг. 21. Азууæнчы гæхæтт. 22. Хæу Цæгат Ирыстоны. 23. Айнæг хох. 24. Горæт Горкыйы облæсты. 25. Цæугæдон Саратовы облæсты. 26. Рагуалдзæджы хуым. 32. Окæнийы паддзахæдтæй иуы сæйраг горæт. 34. Сынæг, ных, бырынкъ. 38. Цæстлууайæн. 39. Æнзасыкæ фыс. 40. Хысæс тулæн. 42. Къорд, æмбырд. 43. Нымац. 44. Æмвæнд, æмхуыды. 45. Цаугæ æвдисæг. 46. Цæстмæ ми. 47. Доссаг, цымдысаг.

Дзуаппытæ 25 ноябры мыхуыргонд дзырдыдæн

ФÆРСЫРДÆМ: 7. Хæдаман. 8. Мæкыулаг. 10. Агуыридур. 11. Ахсæн. 13. Ихуат. 15. Нарæг. 18. Лыггæ. 20. Ауазæн. 21. Араббаг. 22. Хион. 23. Урал. 25. “Ирыстон”. 27. Мыдгæс. 28. Ичына. 29. Сиггæ. 32. Хуыфи. 34. Аргос. 35. Сисамайæг. 36. Сæндуцæг. 37. Нахæтбос.

БЫНЫРДÆМ: 1. Къæсхуыр. 2. Саман. 3. Хайуан. 4. Дæндаг. 5. Къори. 6. Сæрвасæн. 9. Трир. 12. Æргыуæгъ. 14. Хъалагур. 16. Анауыли. 17. Æмбатъæ. 19. Ганис. 20. Агуни. 24. Тынуафæн. 26. Æнцондæ. 29. Саскæл. 30. Гимн. 31. Цайдан. 33. ... искуы... 34. Агкæл.

РЕКЛАМÆ, ХЪУСЫНГЕНИНÆГТÆ

Газет “Рæстдзинад”

хицæн адæймæгтæ, куыстуæттæ, кооперативтæ, алыхуызон фирмæтæ, кинотеатртæ, клубтæ æмæ салонтæй асламдæр æргътæй исы алыхуызон хъусынгенинæгтæ — бæрæгбæттæ, куывдтæ, чындзæхсæвтæ æмæ райгуырдон бонты фæдыл арфæтæ, тæффæрфæстæ, мысан бонты æрмæджытæ, рекламæ, уыимæ — газеты радон, науæд та хæстæгдæр номыртæм.

КУСГÆ БОНТÆ — кыуырисæр, дыццæг, æртыццæг, цыппæрæм, майрæмбон (9 сахатæй 18 сахатмæ).

25-67-03

Защита плодового сада от зимующих вредителей! Санитарная обработка на зиму плодовых деревьев и других культурных насаждений (опрыскивание).

Тел.: 8-928-856-90-89; 8-928-856-90-83 Руслан.

Пошив матрацев и одежды, есть в наличии и на заказ; стирка и ческа шерсти.

Тел.: 8-989-037-18-04.

Ремонт стиральных машин на дому у заказчика (с гарантией).

Тел.: 8-919-421-80-09; 8-961-820-92-02.

Ремонт холодильников и стиральных машин.

Тел.: 8-963-377-80-00; 8-909-476-90-00.

Номыры радхæссæг редактор — **Гасанты Валери**. Рауагды редактор — **Баскаты Эльзæ**. Дизайн: 1-ар æмæ 4-ар фæрстæн — **Гуыцмæзты Зæрина**; 2-ар фæрсæн — **Халиты Изæ**; 3-ар фæрсæн — **Рубайты Нелли**. Корректорæ: 1-ар æмæ 2-ар фæрстæн — **Гаглоиты Наташæ**; 3-ар фæрсæн — **Дзоццы Тамарæ**; 4-ар фæрсæн — **Кæлуыты Фатимæ**.

“Рæстдзинад” цауы кыуыри 5 хатты

Газет уадыз РЦИ-Аланийы Мыхуыр æмæ дзыллон коммуникацы комитет.

Газет регистрационд æрцуд Бастдинад, информацийы технологиятæ æмæ дзыллон коммуникацы къабазы архайдæм цæстдарды федералон службæзы РЦИ-Аланийы управленийы 2023 азы 10 октябры (регистрацион номыр ПИ № ТУ 15-00162)

Сæйраг редакторы хæдивæг БУТАТЫ ЭЛЬЗÆ

Сæйраг редакторы исæн уат — 25-96-27.

Сæйраг редакторы хæдивæг: **Бутаты Эльзæ** — 25-63-19. Бæронн нымадæр: **Гасанты Валери** — 25-93-68. Сæрмагонд фæрсты редактор: **Сланты Аслан** — 25-94-37. Шеф-редакторæ: **Касаты Батрадз** — 25-93-74, **Абайты Эдуард** — 25-99-33. Рауагды редакторæ: **Баскаты Эльзæ**, **Гæззаты Фатимæ** — 25-91-89. Сæйраг бухгалтер: **Дойаты Ленæ** — 25-94-19. Сæрмагонд уацхæссæг: Уацхæссæджытæ: **Саутæты Тамилæ**, **Баскаты Уырызмæг** — 25-96-31, **Гукаты Жаннæ** — 25-96-50, **Дедæгаты Зæлинадæ** — 25-94-57, **Хъойбайты Галинæ** — 25-90-54, **Гоботы Агуындæ**, **Цæгæраты Эльмирæ** — 25-96-16, **Хæмылаты Морис** — 25-91-92, **Хуыбаты Ларисæ** — 25-96-31. Къæмисæг: **Хъайрты Дианæ** — 25-91-88. Сайты редактор: **Хозиты Дæрассæ** — 25-90-54. Рекламæйы хайад: **Бызыккаты Земфирæ** — 25-67-03. Корректорæ — 25-93-36, компьютерон цех — 25-93-97.

Реклацæ, рауагъдæ æмæ типографийы адрес:

362015, РЦИ-Алани, Къостайы проспек, 11.

Мыхуыргонд цауы акционерон æвдисæнд “Ирыстон” полиграфсервис”-ы

Офсетон мыхуыр 1.88 мыхуырон фонд. Газет цауы кыуыри конд хатты. Индекс 53901. Тираж 3194. Заказ № 1364. Мыхуырмæ хуымы фыст æрцууæ — 18.00. Мыхуырмæ фыст æрцуд — 18.00.

Email: rastdzinad@mail.ru Сайт: www.rastdzinad.ru